
Co král Karel IV. netušil

Co král Karel IV. netušil

Šest a půl století zanechalo na Karlově náměstí stopy. Třeba měrnou jednotku ve zdi nebo kolejnici v trávě Slavilo se tu, popravovalo, vařili tu pivo, prodávali dobytek. A pětkrát změnilo největší náměstí v zemi své jméno. Velké tržiště, Novoměstský rynek, rynek Hořejšího města, Dobytčí trh.

Už 159 let se však jmenuje Karlovo náměstí, lidově Karlák.

Lidé si toto náměstí nejvíce spojovali s obchodem. Kdo by hádal, že se Dobytčí trh omezoval jen na prodej krav, prasat, hus či slepic, mýlil by se. Několikrát týdně přijížděli na náměstí zemědělci s plně naloženými vozy obilí – odtud názvy ulic Žitná a Ječná.

Od slanečků k bankám

Čile se tu kdysi obchodovalo i se dřevem, uhlím a pro zajímavost – také se slanečky. K tomu sloužila takzvaná slanečková bouda, která stála přímo před radnicí. Zákazníci tu dostali také sušené ryby nebo sůl.

Za téměř sedm století se zdejší sortiment podstatně obměnil. Sídli tu banky, restaurace, supermarket, četné módní butiky, lékárna, ale také zastavárny nebo bazary s obnošeným šatstvem.

Lidé sem přicházejí na vyhlášené pamlsky – třeba italskou zmrzlinu nebo belgické pralinky.

„Mám ráda vyhlídku ze střechy kavárny. Je tu pěkný pohled do parku i na frekventovanou ulici. Pořád je na co se dívat,“ usrkává líně ze svého šálku kapučína studentka filozofie Eva Jelínková.

Možná ani netuší, že spolu se svými kolegy odpočívá na střeše bývalých veřejných záchodků.

Z tramvaje, nebo z lavičky?

Lidé, kteří míří na Karlovo náměstí, se ve většině dělí do dvou skupin. Na ty, kteří tudy jen projíždějí, a ty druhé, kteří uprostřed parku vyhledávají odpočinek.

Co je možné zahlédnout z okénka tramvaje?

Když si to přes náměstí namíří ze Spálené linka číslo 14 nebo 18, nabídne cestujícím na levoboku výhled na přehluštěnou dvouproutdou silnici, ale pohled za kapoty automobilů slibuje lepší „úlovky“.

Nejvíce zřejmě zaujme reliéf lva na tmavé fasádě. Je jím ozdoben funkcionalistický nájemní dům, postavený ve 30. letech podle návrhu Karla Kotase. Podle svého předchůdce se nazývá Černý pivovar. V domě byla od počátku restaurace a bufet s rychlým občerstvením.

Jen o kousek dál sídlí Česká technika. Slavných domů jsou kolem náměstí desítky. Jižní okraj láká především zájemce o vše tajemné. Podle pověstí tu bydlíval proslulý doktor Faust, který upsal svou duši ďáblu.

Nesmíme opomenout i dvě dominanty. Novoměstskou radnici a bývalou jezuitskou kolej s kostelem svatého Ignáce.

Také do zdi radnice, z jejichž oken léta Páně 1419 rozhněvaní Pražané vyházeli na sudlice a kopí purkmistra, dva konšely a několik měšťanů, se otiskl zdejší obchodní duch.

Na nároží je umístěn takzvaný pražský loket – tedy přesně 59,14 centimetrů – určený k veřejnému přeměřování.

Někomu postačí na náměstí jen uspěchaně vyhlédnout z tramvaje, ono si však zaslouží vystoupit a udělat si malou procházku. Proč?

Park plný vzácných stromů Třeba kvůli rozlehlému parku.

Na jeho podobě, tak jak ji známe nyní, pracovali zahradníci i hrabata. Blátivé prostranství začal před 164 lety zvelebovat hrabě Karel Chotek. Podle soupisu stromů z roku 1886 jich bylo v celém parku 352.

Desítky vzácných stromů jsou však hlavně dílem ředitele pražských sadů Františka Thomayera, bratra proslulého lékaře. Dochoval se tu například dub velkoplodý či letní pyramidální, svitel latnatý, katalpa trubačovitá. Typickou siluetu náměstí vytváří platan javorolistý.

„Mezi zajímavé keře patří třeba zimolez Purpusův, vím v Praze pouze o dvou místech, kde je k nalezení. Je to Karlák a Vyšehrad. Je nápadný velmi časným a citronově voňavým květem,“ jmenuje vzácný keř magistrátní specialistka na zeleň Václava Čermáková a zároveň dodává: „Park na Karlově náměstí je zralý na rekonstrukci.“

Stín rozložitých korun si však oblíbili kromě návštěvníků i bezdomovci a narkomani. Právě drogově závislí dokážou obsadit na celý den většinu laviček. Ostatním nezbyvá nic jiného než korzovat.

Tak si alespoň mohou prohlédnout pěkně zblízka sochy – bustu Vítězslava Háalka, Karolínu Světlou v bronzu, Elišku Krásnohorskou z mramoru či barokní kašnu s desetimetrovým sloupem ukončeným soškou svatého Josefa.

A kdo chce objevovat dál, necht' se zadívá do trávy před kostelem sv. Ignáce. Ti opravdu pozorní naleznou v akátové aleji zachovanou kolejnici ze 30. let.